

Vega kommune
Gladstad
8980 Vega

Saksb.: Cathrine Hoff Mikalsen
e-post: fmnocmi@fylkesmannen.no
Tlf: 75531622
Vår ref: 2016/5434
Deres ref:
Vår dato: 11.05.2017
Deres dato:
Arkivkode: 421.3

Samordnet uttalelse med innsigelse - Kystzoneplan - Kystplan Helgeland - Vega

Vi viser til oversendelse av 22.03.2017, samt ettersendte bestemmelser, korrigert i tråd med Formannskapetets vedtak. Sistnevnte ble oversendt etter henvendelse fra oss den 26.04.2017, men er så vidt Fylkesmannen er kjent med ikke oversendt de øvrige statlige etatene.

Fylkesmannen har i forbindelse med Forsøk om samordning av innsigelser ansvar for å samordne uttalelser og innsigelser fra regionale statsetater i Nordland i plansaker.

Det foreligger uttalelse fra Statens vegvesen, Avinor, Fiskeridirektoratet, Kystverket Nordland og Fylkesmannen i Nordland. Uttalelsen fra Fylkesmannen er en uttalelse med innsigelse. Uttalelsen fra Statens vegvesen og Avinor inneholder ingen merknader.

Den samordnede uttalelsen bygger på mal beskrevet i [Rutinebeskrivelse for effektive avklaringer i arealplanleggingen](#), og er inndelt i *Innsigelser*, *Planfaglige mangler* og *Planfaglige råd*. Delene som utgjør innsigelser, mangler eller råd er også med i dette brev. Øvrige deler av uttalelsen fremgår *kun* av vedlagt brev, og det bes derfor om at også disse leses grundig.

Fylkesmannens samordning og vurdering

Fylkesmannen ser det som positivt at sjøområdene i kommunen i det foreliggende forslaget er disponert til «*Ferdsel-, Fiske-, Friluftsliv- og Naturområder (FFFN-områder)*» *der akvakultur ikke inngår, og at planen også ellers er endret i tråd med tidligere uttalelse med innsigelse fra Fylkesmannen.*

Slik påpekt i vår e-post av 26. april 2017 anser vi det uheldig at kommunen har sendt ut plandokumenter som ikke er oppdatert i henhold til Formannskapetets vedtak på høring. Dette bl.a. av hensyn til medvirkning fra berørte parter. Vi konstaterer imidlertid at kommunen ønsker å gjennomføre høringen slik den foreligger, og forholder oss til dette i det følgende.

Generelt om planforslaget

Slik Fylkesmannen ser det vurderer Fiskeridirektoratet og Fylkesmannens egne Miljøvernavdeling det reviderte planforslaget ulikt, og vi finner det derfor hensiktsmessig å si noe om dette innledningsvis.

Fiskeridirektoratet viser i sin uttalelse til at de ikke synes det nye planforslaget ivaretar akvakulturinteressene på en tilfredsstillende måte. I denne sammenheng uttaler de bl.a. følgende:

Plan skal ha et langt tidsperspektiv. Gjeldende nye forslag innebærer en frys av akvakultur i Vega kommune ved to nye akvakulturområder. Planen er heller ikke i stand til å håndtere og ta inn over seg verken teknologiske endringer og regelverksutvikling som har konsekvenser for den framtidige lokalitetsetterspørselen.

*Fiskeridirektoratet region Nordland mener fortsatt at **1. planutkast** på en god måte ivaretar eksisterende vern og bruk samtidig som den tilrettelegger for vekst og utvikling.*

Nærmere begrunnelse fremgår av uttalelsen.

Videre vises det til UNESCOs tre kriterier om historisk kontinuitet som grunnlag for hva som er tolerabel videre utvikling i et slikt landskap, og på bakgrunn av disse legger de til grunn akvakultur er en «*tolerabel videre utvikling i Vegaøyen Verdensarvområde*». Herunder vises det også til at Vegaøyen verdensarv er innskrevet på et underkriterium om et landskap i fortsatt organisk utvikling, og at akvakultur «er den aktivitet som i dag best oppfyller denne delen av innskrivingen».

Som det går fram nedenfor er dette ulikt Fylkesmannens vurdering av planen. Fra vår side har betydningen av planmessig avklaring av arealbruken i sjø vært påpekt fra et tidlig tidspunkt. Deriblant er det presisert at akvakultur ikke bør inngå som formål blant andre flerbruksområder med mindre det gjelder nærmere definerte områder der konsekvensene for andre bruks- og verneinteresser er tilfredsstillende avklart.

For øvrig vises det til vår innsigelse for nærmere redegjørelse for vårt standpunkt.

INNSIGELSER FRA STATLIGE MYNDIGHETER

1. Fylkesmannen fremmer innsigelse til lokalisering av to områder for akvakultur i og inntil Hysvær/Søla landskapsvernområde.

Nærmere begrunnelse:

Fylkesmannen finner ikke at foreliggende utredninger gir grunnlag for etablering av nye akvakulturlokaliteter innenfor området for Vegaøyen Verdensarv. Vi viser her til rapporten som er utarbeidet av UNESCO's rådgivende utvalg (ICOMOS og IUCN) etter deres befarings og møter i perioden 19. – 23. februar 2017. Ifølge denne er det bl.a. behov for «å utarbeide basislinjedata og dokumentasjon i forhold til mulig innvirkning fra havbruk på viktige verdensarvverdier», og det konkluderes med følgende:

«Ytterligere konsekvensutredninger for kulturarven (HIA) er nødvendig, for å avgjøre hvor viktig ulike påvirkningsfaktorer vil bli, og det er avgjørende at både kulturelle og miljømessige påvirkninger blir vurdert fullt ut før det tas beslutninger. Disse beslutningene må fattes ut fra en tydelig definisjon av verdensarv-verdiene (OUV-egenskapene) og områdets understøttende miljøverdier.»

Vi viser også til foreliggende rapport fra SWECO (2016) om visuell påvirkning, som konkluderer med at industriell akvakultur er uforenlig med verdensarvverdiene.

Forslag til løsning

Slik planen foreligger vil arealdisponeringen kunne egengodkjennes av kommunen, under forutsetning av at de to planlagte lokalitetene ved Hysvær og Søla tas ut av planen.

I tillegg forutsetter vi at kommunen oppdaterer plankart og bestemmelser i samsvar med kommunestyrets vedtak.

Som grunnlag for eventuell framtidig lokalisering av områder for akvakultur innenfor området for Vegaøyen Verdensarv viser vi til følgende anbefalinger som er gitt i rapporten fra ICOMOS/IUCN (kap. «Spesifikke anbefalinger i relasjon til forvaltningen av området og utvikling av havbruk») i den norske oppsummeringen):

«Anbefaling 4: Statsparten bør ikke vurdere de to lokalitetene for akvakultur før:

- *den reviderte kommuneplanen for Vega er blitt vedtatt med begrensninger for akvakultur innen verdensarvområdet - og med en klar strategi for å sikre at akvakulturen ikke påvirker verdensarv-verdiene (OUV),*
- *tilstrekkelige konsekvensutredninger mht til kulturarv (HIA) og miljø (EIA) er blitt iverksatt, herunder en vurdering av mulighetene for at det kan oppstå kumulative påvirkninger (summen av flere ulike påvirkningsfaktorer). Dette er i tråd med henholdsvis ICOMOS Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties (2011) og IUCN World Heritage Advice Note on Environmental Assessment,*
- *før funnene i rapporten om effektene av havbruk på ærfugldriften er tilgjengelige og kan bli brukt som en del av konsekvensutredningen for ivaretagelse av verdensarvverdiene (august 2017). Rapporten fra denne arbeidsgruppen bør bli faglig evaluert og offentliggjort som en del av de samlede vurderings-prosessene.*

Anbefaling 5: *Hvis konsekvensutredningene (HIA og EIA, inklusive rapporten om ærfugldriften) konkluderer med at oppdrettslokalitetene kommer til å påvirke OUV-egenskapene negativt, og det ikke finnes noen alternativer for å unngå disse påvirkningene eller avbøtende tiltak ned til et akseptabelt nivå, bør lisensene ikke godkjennes...*

..Anbefaling 8: *Statsparten bør sammen med relevante, kommunale myndigheter, fortsette å utrede en utvidelse av verdensarvområdet eller buffersonen til å omfatte tilliggende øyer og havområder utenfor Vega kommune, og arbeide for å fremme interkommunal planlegging for akvakultur, slik at presset kan reduseres på utvikling innenfor eksisterende verdensarvområde.»*

Dette innebærer at eventuell framtidig lokalisering av framtidige lokaliteter for akvakultur innenfor området for Vegaøyen Verdensarv først kan skje etter at det foreligger tilfredsstillende utredninger av konsekvensene for verdigrunlaget for Verdensarvområdet. I tillegg bør det så langt som mulig søkes å finne alternativer til lokalisering av anlegg for oppdrett i dette området.

2. Fylkesmannen fremmer innsigelse til bestemmelsenes pkt. 3.2 som er knyttet til sjøområder grunnere enn 20 m, og som åpner for etablering av anlegg som er basert på ny teknologi og anlegg for oppdrett av nye arter, påvekstanlegg, ventemerder og fortøyninger.

Nærmere begrunnelse

Av det reviderte forslaget til bestemmelser går det fram av pkt 3.2 at sjøområder som er dypere enn 20 m disponeres til områder for «Fiske, ferdsel og farleder og friluftsliv – uten akvakultur og naturområder (FFFFN)».

Dette innebærer i hovedsak at grunnlaget for innsigelsen angitt i punkt 2 i den tidligere uttalelsen herfra ikke lenger er til stede. De nye bestemmelsene åpner imidlertid fortsatt for usikkerhet knyttet til områder som er grunnere enn 20 m, der det går fram at forbudet mot tradisjonelle oppdrettsanlegg ikke gjelder for «ny teknologi som lukkede anlegg, oppdrett av nye arter, påvekstanlegg og ventemerder og fortøyning.»

Fylkesmannen fremmer derfor nå innsigelse til denne bestemmelsen, selv om det kan være en forglemmelse av kommunen at denne bestemmelsen ikke er tatt ut.

En mulig åpning for alternative former for oppdrett i sjøområder som er grunnere enn 20 m er etter vårt syn i konflikt med de generelle verdiene som er grunnlaget for etablering av Vegaøyan Verdensarv. Som grunnlag for denne innsigelsen viser vi derfor til begrunnelsen som ble gitt i tilknytning til pkt. 2 i innsigelsen fra Fylkesmannen av 31.08.2016.

PLANFAGLIGE RÅD¹

Kystverket:

Kystverket kom i forbindelse med første gangs høring med planfaglige råd når det gjaldt avgrensning av områder satt av til akvakultur i Vega kommune.

Foreslåtte endringer er slik de ser det tatt til følge, men de kan ikke se at endringene er gjort i plankartet når det gjelder A2 og A17. Arealavgrensningen til A2 og A17 regulerer sjøområder til akvakultur i hvit sektor, som markerer trygt farvann for sjøfarende. Det innebærer en risiko for sjøsikkerheten hvis planen legger til rette for akvakultur for tett inn til de hvite sektorene, og i hvit sektor, som er tilfellet når det gjelder A2 og A17. Hvit sektor definerer seilingsleder som Kystverket som statlig sektoretat har merket som sikre for sjøfarende. Sjøtrafikken som går i området er av vesentlig regional interesse og omfatter gods- og passasjertrafikk. Kystverket anbefaler på det sterkeste at vårt forslag fører til en deling av A2 og A17, som synliggjør hvor det kun er mulig med fortøyninger og hvor det er rom for installasjoner i vannflaten. Slik planen fremstår i dag kan den få konsekvenser for ferdselen til sjøs, og vil kreve tiltak og endringer av merking og seilingsmønster i Vega kommune.

Vedlagt ligger kart hvor det grønne arealet er det Kystverket anbefaler som A-områder, det rosa som er i hvit sektor må være A-25 (fortøyninger på 25 meters dyp i vannsøyla).

¹ Planfaglige råd er informasjon om de interesser og hensyn som fagorganet skal ivareta/sikre i planleggingen, og anbefalinger i forhold til løsninger. Det vil være kommunen som er nærmest til å foreta de endelige valgene.

VIDERE SAKSGANG

Innsigelsene fra Fylkesmannen medfører at planen ikke kan egengodkjennes av kommunestyret. Dersom kommunen velger å ikke ta innsigelsen til følge, vises det til rundskriv H-2/14 *Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven* for videre behandling.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Cathrine Hoff Mikalsen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Statens vegvesen Region Nord
Fiskeridirektoratet
Kystverket Nordland

Svein Stuen, FMNO/Miljøvernavinga